

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

9 ноември 2010 година *

По съединени дела C-57/09 и C-101/09

с предмет преюдициални запитвания, отправени на основание членове 68 ЕО и 234 ЕО от Bundesverwaltungsgericht (Германия) с актове 14 октомври и 25 ноември 2008 г., постъпили в Съда съответно на 10 февруари и 13 март 2009 г., в рамките на производства по дела

Федерална република Германия

срещу

B (C-57/09),

D (C-101/09),

в присъствието на:

Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht (C-57/09 и C-101/09),

* Език на производството: немски.

Bundesbeauftragter für Asylangelegenheiten beim Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (C-101/09),

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н A. Tizzano, г-н J. N. Cunha Rodrigues, г-н K. Lenaerts и г-н J.-C. Bonichot, председатели на състави, г-н A. Borg Barthet, г-н M. Ilešič, г-н U. Lohmus и г-н L. Bay Larsen (докладчик), съдии,

генерален адвокат: г-н P. Mengozzi,
секретар: г-н B. Fülöp, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 9 март 2010 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за B, от адв. R. Meister, Rechtsanwalt,

— за D, от адв. H. Jacobi и адв. H. Odendahl, Rechtsanwälte,

— за германското правителство, от г-н M. Lumma, г-н J. Möller и г-н N. Graf Vitzthum, в качеството на представители,

- за френското правителство, от г-н G. de Bergues и г-жа V. Beaupère-Manokha, в качеството на представители,

- за нидерландското правителство, от г-жа C. Wissels, в качеството на представител,

- за шведското правителство, от г-жа A. Falk и г-н A. Engman, в качеството на представители,

- за правителството на Обединеното кралство, от г-н S. Ossowski, в качеството на представител, подпомаган от г-н T. Eicke, barrister,

- за Европейската комисия, от г-жа M. Condou-Durande и г-жа S. Grünheid, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 1 юни 2010 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалните запитвания се отнасят до тълкуването, на първо място, на член 12, параграф 2, букви б) и в) от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като

бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 304, стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 52, наричана по-нататък „Директивата“), и на второ място, на член 3 от същата директива.

- 2 Запитванията са отправени в рамките на спорове между Федерална република Германия, представлявана от Bundesministerium des Inneren (Федерално министерство на вътрешните работи), представлявано на свой ред от Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Федерална служба за миграцията и бежанците, наричана по-нататък „Bundesamt“), В (С-57/09) и D (С-101/09), турски граждани от кюрдски произход, по повод на отхвърлянето от Bundesamt на молбата на В за убежище и предоставяне на статут на бежанец и съответно отнемането от същия орган на предоставените на D право на убежище и статут на бежанец.

Правна уредба

Международно право

Конвенцията за статута на бежанците

- 3 Конвенцията за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г. (*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 189, стр. 150, № 2545 (1954)), е влязла в сила на 22 април 1954 г. Тя е допълнена с Протокола за статута на бежанците, подписан в Ню Йорк на 31 януари 1967 г. и влязъл в сила на 4 октомври 1967 г. (наричана по-нататък „Женевската конвенция“).

- 4 В член 1 раздел А определя по-конкретно понятието „бежанец“ за целите на конвенцията, а по-нататък раздел F предвижда:

„Тази конвенция не се прилага по отношение на лицата, за които има сериозни основания да се предполага, че:

[...]

- b) са извършили тежко престъпление от неполитически характер извън страната, която им е дала убежище, преди да бъдат допуснати в тази страна като бежанци;
- c) са виновни за извършването на деяния, противоречащи на целите и принципите на Организацията на обединените нации“.

- 5 Член 33 от Женевската конвенция, озаглавен „Забрана за експулсиране или връщане („refoulement“) на бежанци“, гласи:

„1. Никоя договаряща държава няма по какъвто и да е начин да експулсира или връща („refouler“) бежанец до границата на територията, където са били застрашени животът или свободата му по причина на неговата раса, религия, националност, принадлежност към дадена социална група или политически възгледи.

2. От облагоите от тази разпоредба обаче не може да се възползва бежанец, за който има основания да се смята, че представлява опасност за сигурността на страната, в която се намира, или който, веднъж осъждан с окончателна присъда за особено тежко престъпление, представлява опасност за обществото на тази страна“.

Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи

- 6 Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“), предвижда в член 3:

„Никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отнасяне или наказание“.

Резолюциите на Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации

- 7 На 28 септември 2001 г., след терористичните атаки, извършени на 11 септември 2001 г. в Ню Йорк, Вашингтон и Пенсилвания, Съветът за сигурност на Организацията на обединените нации приема на основание глава VII от Устава на Организацията на обединените нации Резолюция 1373 (2001).
- 8 В преамбюла на посочената резолюция се потвърждава „необходимостта от борба с всички средства съгласно Устава на Организацията на обединените нации срещу заплахите за международния мир и сигурност, предизвикани от терористичните актове“.
- 9 Съгласно точка 5 от посочената резолюция „терористичните актове, методи и практики противоречат на целите и принципите на Организацията на обединените нации [...] и умишленото финансиране и планиране на актове на тероризъм или умишленото подбудителство към такива актове също противоречат на целите и принципите на Организацията на обединените нации“.

- 10 На 12 ноември 2001 г. Съветът за сигурност на Организацията на обединените нации приема Резолюция 1377 (2001), в която „[п]одчертава, че международните терористични актове противоречат на целите и принципите на Устава на Организацията на обединените нации и че финансирането, планирането и подготвянето на международни терористични актове, както и всички други форми на подпомагане на такива актове също противоречат на [нейните] цели и принципи“.

Правна уредба на Съюза

Директивата

- 11 Според съображение 3 от Директивата Женевската конвенция представлява крайъгълен камък на международноправния режим за закрила на бежанците.
- 12 Съображение 6 от Директивата гласи, че основната ѝ цел е, от една страна, да гарантира прилагането от всички държави членки на общи критерии за определяне на лицата, които реално се нуждаят от международна закрила, и от друга страна, да гарантира минимално равнище на предимства за тези лица във всички държави членки.

13 Съображение 9 от Директивата гласи следното:

„Гражданите на трети страни или лицата без гражданство, на които е разрешено да пребивават на територията на държавите членки на основания, различни от необходимостта от международна закрила, а по [преценка на държавата като проява на добра воля] или по хуманитарни съображения, не попадат в приложното поле на настоящата директива“.

14 Съображение 10 от Директивата уточнява, че тя зачита основните права, както и признатите принципи, по-конкретно в Хартата на основните права. По-специално тя има за цел да гарантира пълното зачитане на човешкото достойнство и правото на убежище на търсещите убежище.

15 Съображения 16 и 17 от Директивата гласят следното:

„(16) Уместно е да бъдат определени минимални стандарти относно определянето и съдържанието на статута на бежанец, с оглед на подпомагането на компетентните национални органи на държавите членки в прилагането на Женевската конвенция.

(17) Необходимо е да се приемат общи критерии за признаване на статут на бежанец на търсещите убежище по смисъла на член 1 от Женевската конвенция“.

16 Съображение 22 от Директивата гласи:

„Деянията, противоречащи на целите и принципите на Организацията на обединените нации, са посочени в Преамбюла и в членове 1 и 2 от [Устава] на Организацията на обединените нации и между другото са включени в резолюциите на Организацията на обединените нации относно „мерките за борба с международния тероризъм“, съгласно които „терористичните актове, методи и практики, както и умишленото финансиране и планиране на актове на тероризъм и [подбудителството] към такива актове противоречат на целите и принципите на Организацията на обединените нации“.

17 Според член 1 от Директивата нейният предмет е установяването на минимални стандарти, от една страна, относно условията, на които трябва да отговарят гражданите на трети страни или лицата без гражданство, за да могат да ползват международна закрила, и от друга страна, относно съдържанието на предоставената закрила.

18 Съгласно член 2 от Директивата за целите на същата:

„а) „международна закрила“ е статутът на бежанец и статутът на субсидиарна закрила, така както те са определени в букви г) и е);

[...]

в) „бежанец“ е всеки гражданин на трета страна, който поради основателните си опасения от преследване по причина на своята раса, вероизповедание, националност, политическите си възгледи или принадлежността си към определена социална група се намира извън страната, чийто гражданин е той,

и който не може или поради тези опасения не желае да се обърне за закрила към тази страна, или всяко лице без гражданство, което, като се намира по горепосочените причини извън страната на обичайното си местожителство, не може или поради своите опасения не желае да се завърне в нея и което не попада в приложното поле на член 12;

- г) „статут на бежанец“ е признаването от държава членка на качеството на бежанец на гражданин на трета страна или на лице без гражданство;

[...]

- ж) „молба за международна закрила“ е искането за закрила, представено пред държава членка от гражданин на трета страна или от лице без гражданство, което може да бъде разбрано като искане, насочено към получаване на статут на бежанец или на статут на субсидиарна закрила, като молителят не иска изрично друг тип закрила, извън приложното поле на настоящата директива, който може да бъде предмет на отделна молба;

[...]“.

19 Член 3 от Директивата гласи:

„Държавите членки могат да приемат или да запазват по-благоприятни стандарти за определяне на лицата, които отговарят на условията за предоставяне на статут на бежанец, или на лице, което може да получи субсидиарна закрила, както и да определят съдържанието на международната закрила, доколкото тези стандарти са съвместими с настоящата директива“.

20 Член 12, параграфи 2 и 3 от Директивата, озаглавен „Изключване“ и намиращ се в глава III, озаглавена „Условия за качеството на бежанец“, гласи:

„2. Всеки гражданин на трета страна или лице без гражданство е изключен от статута на бежанец, когато са налице сериозни основания да се счита:

[...]

- б) че е извършил тежко престъпление [от неполитически характер] извън територията на страна на своето убежище, преди да бъде приет като бежанец, т.е. преди датата на получаване на документа за пребиваване, издаден на основата на бежанския му статут. Особено жестоките действия, дори и да са извършени с твърдения за политическа цел, биха могли да бъдат квалифицирани като тежки престъпления [от неполитически характер];

- в) че е [...] виновен в извършването на деяния, противоречащи на целите и принципите на Организацията на обединените нации, така както те са записани в преамбюла и в членове 1 и 2 от [Устава] на Организацията на обединените нации.

3. Параграф 2 се прилага по отношение на лицата, които са подбудители към престъпления, или към актовете, посочени по-горе, или участват в тях по какъвто и да било друг начин“.

- 21 Членове 13 и 18 от Директивата предвиждат, че държавите членки предоставят статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила на гражданите на гражданите на трети страни, които отговарят на условията, предвидени в глави II и III и съответно в глави II и V от Директивата.
- 22 Член 14 от Директивата, озаглавен „Отнемане, прекратяване на статут на бежанец или отказ за неговото подновяване“ и намиращ се в глава IV, озаглавена „Статут на бежанец“, предвижда:

„1. Що се отнася до молбите за международна закрила, внесени след влизането в сила на настоящата директива, държавите членки отнемат статут на бежанец, предоставен от [компетентен] орган на гражданин на трета държава или на лице без гражданство, прекратяват го или отказват той да бъде подновен, когато бежанецът престане да се ползва с този статут по силата на член 11.

[...]

3. Държавите членки отнемат статута на бежанец на всеки гражданин на трета страна или на лице без гражданство, прекратяват го или отказват да го подновят, ако установят, след като са предоставили статута на бежанец, че:

- а) бежанецът е изключен или би трябвало да бъде изключен от статута на бежанец съгласно член 12;

[...]“.

23 Член 21, параграфи 1 и 2 от Директивата, намиращ се в глава VII, озаглавена „Съдържание на международната закрила“, гласи:

„1. Държавите членки спазват принципа за забрана на връщането в съответствие със своите международни задължения.

2. Когато това не им е забранено по силата на международните задължения, посочени в параграф 1, държавите членки могат да върнат бежанец, независимо от това дали той е признат или не за такъв:

а) когато има сериозни основания да се смята, че той представлява заплаха за сигурността на държавата членка, в която се намира, или

б) [когато] като осъден с окончателно влязла в сила присъда за особено тежко престъпление, той представлява заплаха за обществото в тази държава членка“.

24 В съответствие с членове 38 и 39 от Директивата тя влиза в сила на 9 ноември 2004 г. и трябва да бъде транспонирана най-късно на 10 октомври 2006 г.

Обща позиция 2001/931/ОВППС

25 На 27 декември 2001 г. Съветът на Европейския съюз приема. Обща позиция 2001/931/ОВППС за прилагането на специални мерки за борба с тероризма (ОВ L 344, стр. 93; Специално издание на български език, 2007 г., глава 18, том 1, стр. 179) за изпълнение на Резолюция 1373 (2001).

26 Член 1, параграф 1 от тази позиция предвижда, че тя се прилага към „лицата, групите и [образуванията], участващи в извършването на терористични действия“, списък на които се съдържа в приложението към посочената позиция.

27 Според член 1, параграфи 2 и 3 от Обща позиция 2001/931 за нейните цели:

„2. [...] „лица, групи и [образувания], участващи в извършването на терористични действия“ означава:

— лицата, които извършват или [правят опит] да извършат терористични действия или които участват или съдействат за извършването на терористични действия,

— групи и образувания, притежавани или контролирани пряко или непряко от такива лица; и лицата, групите и образуванията, действащи от името или под ръководството на такива лица, групи или [образувания], включително средствата, получавани или добивани от имуществото, притежавано или контролирано пряко или непряко от такива лица и свързани с тях лица, групи или образувания.

3. [...] „терористич[ен] акт“ означава едно от следните умишлени действия, които могат сериозно да увредят дадена държава или международна организация, като се отчитат тяхната природа и контекст, и които са дефинирани като престъпления по смисъла на националното право, когато са извършени с цел:

[...]

iii) сериозно да дестабилизира или разруши основните политически, конституционни, икономически или социални структури на дадена страна или международна организация, като:

[...]

к) участва в дейността на терористична група, включително чрез предоставянето на информация или на материални средства, или посредством финансирането на дейността ѝ по какъвто и да е начин, със съзнанието, че това участие допринася за [престъпната] дейност на групата.

[...]“.

²⁸ Обща позиция 2001/931 съдържа приложение, озаглавено „Първи списък на лицата, групите и [образуванията] по смисъла на член 1 [...]“. Първоначално в този списък не са посочени нито ДНКР/С, нито ПКК.

²⁹ Съдържанието на този списък е актуализирано с Обща позиция 2002/340/ОВ-ППС на Съвета от 2 май 2002 година (ОВ L 116, стр. 75).

- 30 В точки 9 и 19 от раздел 2, озаглавен „Групи и образувания“, на така актуализирания списък са посочени „Кюрдската работническа партия (РКК)“ и „Революционната армия/фронт/партия за народно освобождение (ДНКР/С), [Devrimci Sol (Революционна левица), Dev sol]“. Тези организации остават в списъка по член 1, параграфи 1 и 6 от Обща позиция 2001/931 съгласно последващите общи позиции на Съвета и съгласно Решение 2010/386/ОВППС на Съвета от 12 юли 2010 година за актуализиране на списъка на лицата, групите и образуванията, по отношение на които се прилагат членове 2, 3 и 4 от Обща позиция 2001/931 (ОВ L 178, стр. 28).

Рамково решение 2002/475/ПВР

- 31 Член 1 от Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно борбата срещу тероризма (ОВ L 164, стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 252) задължава държавите членки да предприемат необходимите мерки, за да бъдат считани за терористични престъпления изброените в този член умишлени деяния, които поради своя характер или контекст могат да нанесат тежки вреди на дадена държава или международна организация, когато са извършени с намерение, посочено в този член.
- 32 Член 2, параграф 2 от Рамковото решение, озаглавен „Престъпления, свързани с терористични групи“, гласи:

„Всяка държава членка предприема необходимите мерки за инкриминиране на следните умишлени деяния:

[...]

- б) участие в действията на терористична група, включително и чрез предоставяне на информация и/или набавяне на материални средства, или чрез финансиране под всякаква форма на тези действия, при съзнаване на обстоятелството, че такова участие допринася за осъществяване на престъпната дейност на терористичната група“.

Национална правна уредба

- 33 Член 16а, параграф 1 от Основния закон (Grundgesetz) гласи:

„Лицата, преследвани по политически причини, имат право на убежище“.

- 34 Член 1 от Закона за производството за предоставяне на убежище (Asylverfahrensgesetz, наричан по-нататък „AsylVfG“) в редакцията му, публикувана на 2 септември 2008 г. (BGBl. 2008 I, стр. 1798), гласи, че този закон се прилага по отношение на чужденци, търсеци закрила срещу политическо преследване по смисъла на член 16а, параграф 1 от Основния закон или закрила срещу преследване съгласно Женевската конвенция.

- 35 Член 2 от AsylVfG предвижда, че на националната територия ползващите се от право на убежище лица притежават статута, определен в Женевската конвенция.

- 36 Статутът на бежанец първоначално е уреден в член 51 от Закона за влизането и пребиваването на чужденци на федерална територия (Gesetz über die Einreise und den Aufenthalt von Ausländern im Bundesgebiet, наричан по-нататък „Ausländergesetz“).

- 37 Законът от 9 януари 2002 г. за борба с международния тероризъм (Gesetz zur Bekämpfung des internationalen Terrorismus, BGBl. 2002 I, стр. 361, наричан по-нататък „Terrorismusbekämpfungsgesetz“) за първи път въвежда, считано от 11 януари 2002 г., в член 51, параграф 3, второ изречение от Ausländergesetz основания за изключване от този статут, отразяващи предвидените в член 1, раздел F от Женевската конвенция.
- 38 Със Закон от 19 август 2007 г. за транспонирането на директивите в областта на правото на пребиваване и правото на убежище (Gesetz zur Umsetzung aufenthalts- und asylrechtlicher Richtlinien der Europäischen Union, BGBl. 2007 I, стр. 1970), в сила от 28 август 2007 г., Федерална република Германия транспонира Директивата наред с други директиви.
- 39 Понастоящем условията, за да се разглежда едно лице като бежанец, са определени в член 3 от AsylVfG. Съгласно параграфи 1 и 2 от този член:

„(1) Бежанец по смисъла на [Женевската конвенция] е чужденец, който е подложен на заплахи по смисъла на член 60, параграф 1 от Закона [за пребиваването, работата и интеграцията на чужденците на федерална територия (Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet, наричан по-нататък „Aufenthaltsgesetz“)] в държавата, на която е гражданин [...]

(2) Не е бежанец по смисъла на параграф 1 чужденец, за когото са налице сериозни основания да се счита:

[...]

2. че е извършил тежко престъпление от неполитически характер извън територията на страната, преди да бъде приет като бежанец, и по-специално жестоко действие, дори да се твърди, че е извършено с политическа цел, или
3. че е извършил деяния, противоречащи на целите и принципите на Организацията на обединените нации.

Първото изречение се прилага и по отношение на чужденците, които са подбудители към тези престъпления или към тези действия или участват в тях по друг начин“.

⁴⁰ Основанията за изключване от статута на бежанец по член 3, параграф 2 от AsylVfG заменят, считано от 28 август 2007 г., член 60, параграф 8, второ изречение от Aufenthaltsgesetz, който от своя страна заменя член 51, параграф 3, второ изречение от Ausländergesetz.

⁴¹ Член 60, параграф 1 от Aufenthaltsgesetz в редакцията, публикувана на 25 февруари 2008 г. (BGBl. 2008 I, стр. 162), гласи:

„В приложение на [Женевската] конвенция не се допуска принудително отвеждане на чужденец до границата за извеждането му от територията на страната в държава, в която животът или свободата му са застрашени по причина на неговата раса, вероизповедание, националност, принадлежност към определена социална група или политически възгледи. [...]“.

⁴² Член 73, параграф 1, първо изречение от AsylVfG предвижда, че „[п]ризнатото право на убежище и предоставеният статут на бежанец се отнемат незабавно, когато условията, на които се основават, са престанали да съществуват“.

Споровете по главните производства и преюдициалните въпроси

Дело C-57/09

- 43 В края на 2002 г. В, роден през 1975 г., влиза в Германия, където подава молба за убежище и предоставяне на закрила като бежанец и евентуално за забрана да бъде експулсиран в Турция.
- 44 В подкрепа на молбата си заявява по-специално, че още като ученик в Турция е симпатизирал на Dev Sol (впоследствие ДНКР/С) и че е поддържал въоръжената борба на партизанското движение в планините между края на 1993 г. и началото на 1995 г.
- 45 След задържането му през февруари 1995 г бил подложен на тежки физически мъчения и бил принуден с изтезания да даде показания.
- 46 През декември 1995 г. бил осъден на доживотен затвор.
- 47 През 2001 г. по време на задържането му бил осъден отново на доживотен затвор, след като поел отговорност за убийството на друго задържано лице, за което съществували подозрения, че е доносник.

- 48 През декември 2002 г. се възползвал от условното си освобождаване за шест месеца по здравословни причини, за да напусне Турция и отиде в Германия.
- 49 С решение от 14 септември 2004 г. Bundesamt отхвърля молбата за убежище на В като неоснователна и установява, че не са налице условията по член 51, параграф 1 от Ausländergesetz. Този орган приема, че тъй като В е извършил тежки престъпления от неполитически характер, е налице втората хипотеза на изключване, предвидена в член 51, параграф 3, второ изречение от Ausländergesetz (впоследствие предвидена в член 60, параграф 8, второ изречение от Aufenthaltsgesetz, а след това в член 3, параграф 2, точка 2 от AsylVfG).
- 50 Освен това със същото решение Bundesamt установява, че няма никаква пречка по националното право за експулсиране на В в Турция и приема, че той подлежи на експулсиране в тази страна.
- 51 С решение от 13 юни 2006 г. Verwaltungsgericht Gelsenkirchen (административен съд, Gelsenkirchen) отменя решението на Bundesamt и разпорежда на този орган да признае на В право на убежище и да приеме, че е забранено да бъде експулиран в Турция.
- 52 С решение от 27 март 2007 г. Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (Върховен регионален административен съд на Северен Рейн-Вестфалия) отхвърля жалбата на Bundesamt срещу посоченото решение на Verwaltungsgericht Gelsenkirchen, като приема, че на В трябва да се признае право на убежище по член 16а от Grundgesetz, както и статут на бежанец.

- 53 Тази юрисдикция приема по-специално, че основанието за изключване, на което се позовава Bundesamt, трябва да се схваща в смисъл, че с него се цели не само да се санкционира извършено в миналото тежко престъпление от неполитически характер, но и да се предотврати опасността, която може да представлява молителят за приемащата държава членка, и че прилагането на това основание изисква обща преценка на конкретния случай в светлината на принципа на пропорционалност.
- 54 Bundesamt подава срещу това решение „ревизионна“ жалба пред Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) като се позовава на приложимостта на второто и третото основание за изключване, предвидени в член 60, параграф 8, второ изречение от Aufenthaltsgesetz (а след това в член 3, параграф 2, точки 2 и 3 от AsylVfG), и изтъква, че противно на възприетата от апелативната юрисдикция теза, тези две основания не предполагат нито наличието на опасност за сигурността на Федерална република Германия, нито проверка за пропорционалност с оглед на конкретния случай.
- 55 Освен това според Bundesamt основанията за изключване по член 12, параграф 2 от Директивата били част от принципите, от които съгласно член 3 от нея държавите членки не могат да се отклонят.

Дело C-101/09

- 56 От май 2001 г. D, роден през 1968 г., пребивава в Германия, където на 11 май 2001 г. подава молба за убежище.

- 57 В подкрепа на молбата си той заявява по-специално, че през 1990 г. е избягал в планините, за да се присъедини към ПКК. Бил боец в партизанското движение и заемал висока постоянна длъжност в ПКК. В края на 1998 г. ПКК го изпратила в северен Ирак.
- 58 Поради политически различия с ръководството на ПКК през май 2000 г. напуснал тази организация и оттогава получавал заплахи. Останал още около година в северен Ирак, без обаче там да е в безопасност.
- 59 През май 2001 г. Bundesamt му предоставя право на убежище и му признава статут на бежанец в съответствие с действащото към момента национално право.
- 60 Вследствие на влизането в сила на Terrorismusbekämpfungsgesetz Bundesamt започва производство за отнемане на правото на убежище и статута на бежанец и с решение от 6 май 2004 г. оттегля на основание член 73, параграф 1 от AsylVfG решението, с което на D са предоставени право на убежище и статут на бежанец. Този орган счита, че съществуват сериозни основания да се счита, че D е извършил тежко престъпление от неполитически характер извън Германия, преди да бъде приет като бежанец в нея, и че е виновен в извършването на деяния, противоречащи на целите и принципите на Организацията на обединените нации.
- 61 С решение от 29 ноември 2005 г. Verwaltungsgericht Gelsenkirchen отменя това решение за отнемане на правото на убежище и статута на бежанец.
- 62 Жалбата на Bundesamt е отхвърлена от Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein Westfalen с решение от 27 март 2007 г. Въз основа на разсъждения, аналогични на изложените в постановеното в същия ден решение по делото относно B, тази юрисдикция приема, че основанията за изключване, предвидени в националната правна уредба, са неприложими и в случая на D.

- 63 Bundesamt подава „ревизионна“ жалба срещу това решение, като по същество изтъква правни основания, аналогични на изложените в подкрепа на жалбата по делото относно В.

Преюдициалните въпроси и производството пред Съда

- 64 Запитващата юрисдикция сочи, че според установеното от апелативната юрисдикция, което обвързва запитващата юрисдикция, в случай че бъдат върнати в страната им по произход, ответниците в главните производства не биха били достатъчно защитени от нови преследвания. Въз основа на това тя приема, че по двете дела са налице положителните предпоставки, за да бъдат лицата считани за бежанци. Такова качество обаче не би могло да им се признае, ако се прилага една от клаузите за изключване по член 12, параграф 2 от Директивата.
- 65 Посочената юрисдикция уточнява, че в случай на прилагане на една от клаузите за изключване би имало основание на ответниците в главното производство да се признае право на убежище съгласно член 16а от Grundgesetz, според който за нито една категория лица не е изключена възможността за признаване на това право.
- 66 Накрая тя сочи, че нито изключването по член 12, нито евентуалното установяване на несъвместимост между член 16а от Grundgesetz и Директивата непременно ще доведат до изгубване на правото на ответниците в главните производства на пребиваване в Германия.
- 67 В този контекст Bundesverwaltungsgericht решава да спре главните производства и във всяко от тях да постави на Съда следните пет преюдициални въпроса

с известни разлики при формулирането на първия и петия, предвид обстоятелствата по всяко от делата:

„1) Налице ли е тежко престъпление от неполитически характер или деяние, противоречащо на целите и принципите на Организацията на обединените нации, по смисъла на член 12, параграф 2, букви б) и в) от Директива [...], когато[:]

[–] молителят е участвал в организация, която фигурира в списъка на лица, групи и образувания, съдържащ се в приложението към Обща позиция [2001/931], и която използва терористични методи, и е подпомагал активно въоръжената борба на тази организация (дело С-57/09);

[–] когато като боец и постоянен член, а за известен период от време и като член на ръководния орган, чужденецът е участвал дълги години в организация (ПКК), която при своята въоръжена борба срещу държавата (Турция) постоянно е използвала терористични методи и е включена в списъка на лицата, групите и образуванията, съдържащ се в приложението към Обща позиция [2001/931], и с това е подпомагал активно въоръжената борба на организацията като неин високопоставен член (дело С-101/09)?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос: предпоставка ли е за изключването от статута на бежанец съгласно член 12, параграф 2, буква б) [или] в) от Директива [...] фактът, че [съответното лице] продължава да представлява опасност?

3) При отрицателен отговор на втория въпрос: предпоставка ли е за изключването от статута на бежанец съгласно член 12, параграф 2, буква б) [или] в) от Директива [...] извършването на проверка за пропорционалност с оглед на конкретния случай?

4) При утвърдителен отговор на третия въпрос:

а) следва ли при проверката за пропорционалност да се отчита, че [съответното лице] се ползва от защитата срещу експулсиране съгласно член 3 от [ЕКПЧ] или съгласно националните разпоредби;

б) следва ли изключването да се счита за непропорционално само в особени изключителни случаи?

5) Съвместимо ли е с Директива [...] по смисъла на член 3 от нея[:]

[–] молителят да има право на убежище според националното конституционно право въпреки наличието на основание за изключване съгласно член 12, параграф 2 от Директивата (дело C-57/09),

[–] съгласно националното конституционно право чужденецът да продължава да има признато право на убежище въпреки наличието на основание за изключване по член 12, параграф 2 от Директивата и отнемането на статута на бежанец по член 14, параграф 3 от нея (дело C-101/09)?“.

⁶⁸ С Определение на председателя на Съда от 4 май 2009 г. дела C-57/09 и C-101/09 са съединени за целите на писмената и устната фаза на производството и за целите на съдебното решение.

Относно компетентността на Съда

- 69 В главните производства спорните решения на Bundesamt са приети въз основа на законодателството, действало преди влизане в сила на Директивата, тоест преди 9 ноември 2004 г.
- 70 Ето защо посочените решения, довели до настоящите преюдициални запитвания, не попадат в приложното поле *ratione temporis* на Директивата.
- 71 Следва обаче да се напомни, че доколкото въпросите, поставени от националните юрисдикции, се отнасят до тълкуването на разпоредба от общностното право, Съдът по правило е длъжен да се произнесе. По-специално, нито от текста на членове 68 ЕО и 234 ЕО, нито от целта на въведеното с последната разпоредба производство следва, че волята на създателите на Договора за ЕО е била да се изключат от компетентността на Съда преюдициалните запитвания относно директива в особения случай, когато националното право препраща към съдържанието на заимствани в директивата разпоредби на международна конвенция, за да определи правилата, приложими към чисто вътрешни положения за тази държава членка. В такъв случай е налице сигурен интерес на Съюза, за да се избегнат бъдещи различия в тълкуването, на разпоредбите на тази международна конвенция, заимствани от националното право и от правото на Съюза, да се даде еднакво тълкуване независимо от условията на прилагането им (вж. по аналогия Решение от 2 март 2010 г. по дело *Salahadin Abdulla* и др., C-175/08, C-176/08, C-178/08 и C-179/08, Сборник, стр. I-1493, точка 48).
- 72 В настоящите главни производства запитващата юрисдикция подчертава, че *Terrorismusbekämpfungsgesetz* въвежда в националното право основания за изключване от статута на бежанец, които по същество съответстват на предвидените в член 1, раздел F от Женевската конвенция. Като се има предвид, че основанията за изключване, посочени в член 12, параграф 2 от Директивата, по същество също съответстват на предвидените в посочения член 1, раздел F,

в двете разглеждани в главните производства решения, приети преди влизане в сила на Директивата, Bundesamt разглежда и прилага клаузи за изключване, които по същество съответстват на включените впоследствие в Директивата.

73 Освен това, що се отнася до решението на Bundesamt да оттегли решението за предоставяне на статут на бежанец на D, следва да се посочи, че член 14, параграф 3, буква а) от Директивата задължава компетентните органи на държавата членка да отнемат статута на бежанец на всяко лице, за което след предоставяне на този статут установят, че „е изключен[о] или би трябвало да бъде изключен[о]“ от него съгласно член 12 от Директивата.

74 За разлика обаче от основанията за отнемане, предвидено в член 14, параграф 1 от Директивата, за това по параграф 3, буква а) от посочения член не е установен преходен режим и прилагането му не може да бъде ограничено само до молбите, подадени след влизане в сила на Директивата, и до решенията, приети след тази дата. То не е и факултативно като основанията за отнемане, посочени в параграф 4 от посочения член.

75 При това положение на поставените въпроси следва да бъде даден отговор.

По преюдициалните въпроси

Предварителни бележки

- ⁷⁶ Директивата е приета на основание по-специално на член 63, първа алинея, точка 1, буква в) ЕО, който възлага на Съвета да приеме мерки относно убежището в съответствие с Женевската конвенция и съответните други договори в областта на минималните стандарти относно условията, на които трябва да отговарят гражданите на трети страни, за да могат да се ползват от статута на бежанец.
- ⁷⁷ Според съображения 3, 16 и 17 от Директивата Женевската конвенция представлява крайъгълен камък на международноправния режим за закрила на бежанците и разпоредбите на Директивата относно условията за предоставяне и съдържанието на статута на бежанец са приети с оглед подпомагането на компетентните органи на държавите членки при прилагането на тази конвенция въз основа на общи критерии и понятия. (Решение по дело *Salahadin Abdulla* и др., посочено по-горе, точка 52, и Решение от 17 юни 2010 г., по дело *Bolbol*, C-31/09, Сборник, стр. I-5539, точка 37).
- ⁷⁸ При това положение разпоредбите на Директивата трябва да се тълкуват в светлината на нейната обща структура и предназначение при зачитане на Женевската конвенция и съответните други договори по член 63, първа алинея, точка 1 ЕО, понастоящем член 78, параграф 1 ДФЕС. Както произтича от съображение 10 от Директивата, тълкуването трябва също така да зачита основните права и принципите, признати по-конкретно в Хартата на основните права

(Решение по дело Salahadin Abdulla и др., посочено по-горе, точки 53 и 54, както и Решение по дело Bolbol, посочено по-горе, точка 38).

По първия въпрос

- 79 С първия си въпрос по всяко от делата запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали е налице „тежко престъпление от неполитически характер“ или са налице „деяния, противоречащи на целите и принципите на Организацията на обединените нации“ по смисъла на член 12, параграф 2, буква б) или в) от Директивата, когато съответното лице е принадлежало към организация, която поради участието ѝ в извършването на терористични актове е включена в списъка, съдържащ се в приложението към Обща позиция 2001/931, и когато това лице активно е подпомагало водената от тази организация въоръжена борба, евентуално като неин високопоставен член.
- 80 За да се отговори на този въпрос, с който се цели да бъде определено до каква степен участието на дадено лице в организация, включена в посочения списък, се обхваща от член 12, параграф 2, букви б) и в) от Директивата, най-напред трябва да се провери дали е налице предпоставката, от която изхожда запитващата юрисдикция, а именно дали действията на такава организация могат да бъдат отнесени към категорията на тежките престъпления и деянията, предвидени съответно в посочените букви б) и в).
- 81 На първо място е важно да се има предвид, че дори да се твърди, че са извършени с политическа цел, терористичните актове, които се характеризират с жестокост спрямо цивилното население, трябва да се разглеждат като тежки престъпления от неполитически характер по смисъла на посочената буква б).

- 82 На второ място, що се отнася до деянията, противоречащи на целите и принципите на Организацията на обединените нации, по член 12, параграф 2 буква в) от Директивата, според съображение 22 от нея, тези деяния са посочени в Прерамбюла и в членове 1 и 2 от Устава на Организацията на обединените нации и наред с другото са включени в резолюциите на Организацията на обединените нации относно „мерките за борба с международния тероризъм“.
- 83 Сред тези актове са Резолюции 1373 (2001) и 1377 (2001) на Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации, от които следва, че Съветът за сигурност изхожда от принципа, че международните терористични актове като цяло и независимо от това дали в тях участва държава противоречат на целите и принципите на Организацията на обединените нации.
- 84 Следователно, както поддържат в писмените си становища пред Съда всички правителства, които са представили такива становища, и Европейската комисия, компетентните органи на държавите членки могат да приложат член 12, параграф 2, буква в) от Директивата и по отношение на лице, което в рамките на участието си в организация, включена в списъка, съдържащ се в приложението към Обща позиция 2001/931, е участвало в терористични актове с международни измерения.
- 85 По-нататък се поставя въпросът до каква степен участието в такава организация предполага, че за съответното лице се прилага член 12, параграф 2, букви б) и в) от Директивата, когато лицето активно е подкрепяло водената от организацията въоръжена борба, евентуално като неин високопоставен член.
- 86 В това отношение е важно да се отбележи, че член 12, параграф 2, букви б) и в) от Директивата, както впрочем член 1, раздел F, букви б) и с) от Женевската конвенция, позволява дадено лице да се изключи от статута на бежанец само когато са налице „сериозни основания“ да се счита, че „[то] е извършил[о]“ тежко престъпление от неполитически характер извън територията на страната на своето

убежище, преди да бъде прието като бежанец или че „е винов[но]“ в извършването на деяния, противоречащи на целите и принципите на Организацията на обединените нации.

- 87 От текста на посочените разпоредби на Директивата следва, че компетентният орган на съответната държава членка може да ги приложи само след като прецени за всеки отделен случай конкретните факти, които са му известни, с цел да определи дали съществуват сериозни основания да се счита, че действията на съответното лице, което извън това отговаря на критериите за получаване на статут на бежанец, се обхващат от един от тези два случая на изключване.
- 88 Следователно, на първо място, макар да е възможно действията на организация, която поради нейното участие в терористични актове е включена в списъка, съдържащ се в приложението към Обща позиция 2001/931, да бъдат отнесени към всяко от основанията за изключване, предвидени в букви б) и в) на член 12, параграф 2 от Директивата, обстоятелството, че съответното лице е участвало в такава организация, само по себе си не може автоматично да доведе до изключването му от статута на бежанец на основание на посочените разпоредби.
- 89 Всъщност не съществува пряка връзка между Обща позиция 2001/931 и Директивата по отношение на преследваните цели и не е обосновано компетентният орган да изходи единствено от участието в организация, включена в списък, приет извън установените от Директивата при спазване на Женевската конвенция рамки, когато възнамерява да изключи дадено лице от статута на бежанец на основание член 12, параграф 2 от Директивата.
- 90 Включването на организация в списък като съдържащия се в приложение към Обща позиция 2001/931 обаче позволява да се установи, че групата, в която е участвало съответното лице, е терористична, а това е обстоятелство, което компетентният орган трябва да вземе предвид при първоначалната проверка

дали тази група е извършила действия, обхванати от член 12, параграф 2, буква б) или в) от Директивата.

- 91 В това отношение е важно да се отбележи, че условията, при които двете организации, в които съответно са участвали ответниците в главните производства, са включени в посочения списък, не биха могли да се сравнят с индивидуалната преценка на конкретни факти, която трябва да предхожда всяко решение за изключване на дадено лице от статута на бежанец на основание член 12, параграф 2, буква б) или в) от Директивата.
- 92 На второ място и противно на изтъкнатото от Комисията, участието в дейността на терористична група по смисъла на член 2, параграф 2, буква б) от Рамково решение 2002/475 също не е задължително и автоматично основание за изключване по член 12, параграф 2, букви б) и в) от Директивата.
- 93 Всъщност не само че това рамково решение, подобно на Обща позиция 2001/931, е прието в контекст, различен от този на Директивата, който е основно хуманитарен, но и дефинираното в член 2, параграф 2, буква б) от рамковото решение умишлено деяние, представляващо участие в действията на терористична група, което държавите членки трябва да инкриминират във вътрешното си право, не може автоматично да доведе до прилагане на клаузите за изключване по член 12, параграф 2, букви б) и в) от Директивата, които предполагат пълно разглеждане на всички обстоятелства във всеки отделен случай.
- 94 От всички тези съображения следва, че изключването от статута на бежанец на лице, участвало в организация, която използва терористични методи, зависи от индивидуално разглеждане на конкретни факти, позволяващо да се прецени дали съществуват сериозни основания да се счита, че при дейността си в рамките на тази организация лицето е извършило тежко престъпление от неполитически характер или е виновно в извършването на деяния, противоречащи на целите и принципите на Организацията на обединените нации, или е подбудило

към такова престъпление или такива деяния, или по някакъв друг начин е участвало в тях по смисъла на член 12, параграф 3 от Директивата.

- 95 За да може да се приеме, че са налице основанията за изключване по член 12, параграф 2, букви б) и в) от Директивата, трябва да е възможно да се счете, при доказване в изискваната от посочения параграф 2 степен, че съответното лице е отчасти отговорно за актовете, извършени от съответната организация в периода, през който е членувало в нея.
- 96 Тази индивидуална отговорност трябва да се преценява с оглед както на обективни, така и на субективни критерии.
- 97 За целта компетентният орган трябва по-специално да разгледа действителната роля на съответното лице в извършването на въпросните актове, заеманото място в организацията, степента, в която му е била известна или е трябвало да му бъде известна нейната дейност, евентуалният натиск, който му е бил оказван, и други фактори, които са могли да повлияят върху поведението му.
- 98 Когато при разглеждане на тези обстоятелства установи, че подобно на D съответното лице е било високопоставен член на организация, използваща терористични методи, органът може да презумира, че това лице е индивидуално отговорно за извършените от тази организация актове през съответния период, но въпреки това трябва да разгледа всички релевантни обстоятелства, преди да може да приеме решение, с което да изключи посоченото лице от прилагането на статута на бежанец на основание член 12, параграф 2, буква б) или в) от Директивата.

99 С оглед на всички изложени съображения на първия въпрос по всяко от двете дела следва да се отговори, че член 12, параграф 2, букви б) и в) от Директивата трябва да се тълкува в смисъл, че:

- обстоятелството, че дадено лице е принадлежало към организация, която поради участието ѝ в извършването на терористични актове е включена в списъка, съдържащ се в приложението към Обща позиция 2001/931, и че активно е подпомагало въоръжената борба на тази организация, не може автоматично да се разглежда като сериозно основание да се счита, че това лице е извършило „тежко престъпление от неполитически характер“ или „деяния, противоречащи на целите и принципите на Организацията на обединените нации“;
- в такъв контекст, за да се установи, че съществуват сериозни основания да се счита, че лицето е извършило такова престъпление или е виновно в извършването на такива деяния, е необходима преценка на конкретните факти за всеки отделен случай с цел да се определи дали извършени от съответната организация актове отговарят на установените от посочените разпоредби условия и дали може да се приеме, че съответното лице е индивидуално отговорно за извършването на тези актове, при доказване в изискваната от посочения член 12, параграф 2 степен.

По втория въпрос

100 С втория си въпрос по всяко от двете дела запитващата юрисдикция иска да установи дали изключването от статута на бежанец съгласно член 12, параграф 2, буква б) или в) от Директивата предполага молителят да продължава да представлява опасност за приемащата държава членка.

101 Най-напред следва да се подчертае, че в системата на Директивата евентуалната все още съществуваща опасност, която бежанецът представлява за съответната

държава членка, се взема предвид не в рамките на член 12, параграф 2 от нея, а в рамките, от една страна, на член 14, параграф 4, буква а) от нея, според който тази държава членка може да отнеме предоставения на бежанеца статут по-специално когато са налице разумни основания той да бъде разглеждан като заплаха за сигурността, и от друга страна, на член 21, параграф 2 от нея, който предвижда, че приемащата държава членка може, каквото право ѝ дава и член 33, параграф 2 от Женевската конвенция, да върне бежанец, когато има сериозни основания да се смята, че той представлява заплаха за сигурността или за обществото на тази държава членка.

- 102 Съгласно член 12, параграф 2, букви б) и в) от Директивата, които са аналогични на член 1, раздел Е, букви б) и с) от Женевската конвенция, гражданин на трета страна се изключва от статута на бежанец, когато са налице сериозни основания да се счита, че „е извършил“ тежко престъпление от неполитически характер извън територията на страна на своето убежище, „преди да бъде приет като бежанец“, или че „е виновен“ в извършването на деяния, противоречащи на целите и принципите на Организацията на обединените нации.
- 103 В съответствие с текста на разпоредбите, които ги уреждат, целта на тези две основания за изключване е да се санкционират минали действия, както поддържат всички правителства, представили становища, и Комисията.
- 104 В това отношение следва да се подчертае, че основанията за изключване, за които става въпрос, са установени с цел да се изключат от статута на бежанец лица, приети за недостойни за свързаната с този статут закрила, и да се избегне вероятността предоставянето на този статут да позволи на извършителите на определени тежки престъпления да избегнат наказателна отговорност. Ето защо разглеждането на все още съществуващата опасност за приемащата държава членка като предпоставка за изключване от посочения статут не би било в съответствие с тази двойна цел.
- 105 При тези условия на втория въпрос следва да се отговори, че изключването от статута на бежанец на основание член 12, параграф 2, буква б) или в) от Директивата не предполага съответното лице все още да представлява опасност за приемащата държава членка.

По третия въпрос

- 106 С третия си въпрос по всяко от двете дела запитващата юрисдикция иска да установи дали изключването на статута на бежанец на основание член 12, параграф 2, буква б) или в) от Директивата предполага извършването на проверка за пропорционалност с оглед на конкретния случай.
- 107 В това отношение следва да се напомни, че както следва от текста на посочения член 12, параграф 2, когато предвидените в него условия са изпълнени, съответното лице „е изключен[о]“ от статута на бежанец, и че в системата на Директивата член 2, буква в) от нея изрично предвижда, че качеството „бежанец“ предполага лицето да не попада в приложното поле на член 12 от Директивата.
- 108 Както беше посочено при отговора на първия въпрос, изключването от статута на бежанец на едно от посочените в член 12, параграф 2, буква б) или в) основания е свързано с тежестта на извършените деяния, която трябва да е толкова голяма, че съответното лице да не може законосъобразно да иска да се ползва от закрилата, свързана със статута на бежанец по смисъла на член 2, буква г) от Директивата.
- 109 Тъй като при преценката на тежестта на извършените деяния и на индивидуалната отговорност на съответното лице компетентният орган вече е взел предвид всички обстоятелства, които са определящи за тежестта на деянията и за положението на лицето, ако е стигнал до извода, че следва да се приложи член 12, параграф 2, той не може да бъде задължаван да извършва проверка за пропорционалност, предполагаща нова преценка на тежестта на извършените

деяния, както изтъкват германското, френското и нидерландското правителство и правителството на Обединеното кралство.

- 110 Важно е да се подчертае, че изключването на дадено лице от статута на бежанец съгласно член 12, параграф 2 от Директивата не предполага изразяване на становище по въпроса — който е различен, — дали това лице може да бъде експулирано в неговата страна по произход.
- 111 Ето защо на третия поставен въпрос следва да се отговори, че изключването от статута на бежанец на основание член 12, параграф 2, буква б) или в) от Директивата не предполага извършване на проверка за пропорционалност с оглед на конкретния случай.

По четвъртия въпрос

- 112 Предвид отговора на третия въпрос не е необходимо да се отговаря на четвъртия въпрос на запитващата юрисдикция по всяко от двете дела.

По петия въпрос

- 113 С петия си въпрос по всяко от двете дела запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали е съвместимо с Директивата, по смисъла на член 3 от нея, държава членка да признае право на убежище на основание на своето

конституционно право на лице, изключено от статута на бежанец съгласно член 12, параграф 2 от Директивата.

- 114 В това отношение е необходимо да се напомни, че посоченият член 3 позволява на държавите членки да приемат или да запазват по-благоприятни стандарти за определяне на лицата, които отговарят на условията за предоставяне на статут на бежанец, доколкото тези стандарти са съвместими с Директивата.
- 115 Предвид обаче целта на установените от Директивата основания за изключване, която е да се запази доверието в предвидената от нея при спазване на Женевската конвенция система на закрила, условието по член 3 от Директивата не допуска държава членка да приема или да запазва разпоредби, предоставящи предвидения в Директивата статут на бежанец на лице, което е изключено от него съгласно член 12, параграф 2.
- 116 Въпреки това е важно да се посочи, че от член 2, буква ж) *in fine* от Директивата следва, че тя допуска лице да поиска да бъде закриляно в рамките на „друг тип закрила“, която не е попада в приложното поле на Директивата.
- 117 Подобно на Женевската конвенция Директивата изхожда от принципа, че приемащите държави членки могат да предоставят в съответствие с националното им право национална закрила, в рамките на която лица, които са изключени от статута на бежанец съгласно член 12, параграф 2 от Директивата, имат права, които им позволяват да пребивават на територията на съответната държава членка.
- 118 Предоставянето от държава членка на такъв статут на национална закрила по причини, различни от необходимостта от международна закрила по смисъла на член 2, буква а) от Директивата, тоест по преценка на държавата като проява на добра воля или по хуманитарни съображения, не попада в приложното поле на Директивата, както се уточнява в съображение 9 от нея.
- 119 Не трябва обаче да е възможно този друг тип закрила, който държавите членки имат право да предоставят, да бъде смесван със статута на бежанец по смисъла на Директивата, както основателно подчертава по-специално Комисията.

- 120 Ето защо, доколкото позволяват ясно разграничение между националната закрила и закрилата, предоставена съгласно Директивата, националните норми, предоставящи право на убежище на лица, изключени от статута на бежанец по смисъла на Директивата, не нарушават установената от Директивата система.
- 121 С оглед на тези съображения на петия въпрос следва да се отговори, че член 3 от Директивата трябва да се тълкува в смисъл, че държавите членки могат да признаят право на убежище по националното им право на лице, изключено от статута на бежанец съгласно член 12, параграф 2 от тази Директива, доколкото това не води до опасност от смесване на този друг тип закрила със статута на бежанец по смисъла на Директивата.

По съдебните разноси

- 122 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) **Член 12, параграф 2, букви б) и в) от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила трябва да се тълкува в смисъл, че:**
 - **обстоятелството, че дадено лице е принадлежало към организация, която поради участието ѝ в извършването на терористични актове е включена в списъка, съдържащ се в приложението към Обща позиция 2001/931/ОВППС на Съвета от 27 декември 2001 година за прилагането на специални мерки за борба с тероризма, и че активно е подпомагало въоръжената борба на тази организация, не може автоматично да се разглежда като сериозно основание да се счита, че това лице е извършило „тежко престъпление от неполитически характер“ или „деяния, противоречащи на целите и принципите на Организацията на обединените нации“,**

- в такъв контекст, за да се установи, че съществуват сериозни основания да се счита, че лицето е извършило такова престъпление или е виновно в извършването на такива деяния, е необходима преценка на конкретните факти за всеки отделен случай с цел да се определи дали извършени от съответната организация актове отговарят на установените от посочените разпоредби условия и дали може да се приеме, че съответното лице е индивидуално отговорно за извършването на тези актове, при доказване в изискваната от посочения член 12, параграф 2 степен.
- 2) Изключването от статута на бежанец на основание член 12, параграф 2, буква б) или в) от Директива 2004/83 не предполага съответното лице все още да представлява опасност за приемащата държава членка.
- 3) Изключването от статута на бежанец на основание член 12, параграф 2, буква б) или в) от Директива 2004/83 не предполага извършване на проверка за пропорционалност с оглед на конкретния случай.
- 4) Член 3 от Директива 2004/83 трябва да се тълкува в смисъл, че държавите членки могат да признаят право на убежище по националното им право на лице, изключено от статута на бежанец съгласно член 12, параграф 2 от тази директива, доколкото това не води до опасност от смесване на този друг тип закрила със статута на бежанец по смисъла на Директивата.

Подписи